

מה למגדר ולהוראה שלנו באקדמיה?

סדנה למרצות.ים - המכללה האקדמית בית ברל

18 ינואר 2022

ד"ר חנה חימי, ד"ר רימונה כהן, מיה אשכנזי

CHANGE

CHAlleNging Gender (In)Equality in Science and Research

ומה הפעם?

מה למגדר ולהוראה שלנו באקדמיה? ד"ר חנה חימי, ד"ר רימונה כהן, מיה אשכנזי

יום ג' 18.1.22 בשעה 11:00-12:15
האם ניתן לקדם שינוי במודעות להטיות מגדריות דרך תכני ההוראה והלמידה במכללה? ומה לגבי קורסים שלכאורה אין בהם קשר מובהק וברור למגדר? האם ניתן בכל זאת למצוא בהם היבטים מגדריים, נסתרים מהעין? בסדנה נתבונן בנושאים שונים באמצעות "עדשה מיגדרית" – נבהיר מהי הטיה מגדרית בלתי מודעת וכיצד ניתן ליישם פרקטיקות מתאימות לשילוב חשיבה מגדרית במגוון סוגי קורסים ופעילויות אקדמיות. **בואו להצעיד את ההוראה במכללה צעד אחד קדימה בתחום זה.**

מה צבע הנעל?

מה צבע השמלה? CH AN GE!

+

= 1.10 \$

+

1 \$

>

= ?

מה מחיר הכדור?

מהי הטיה קוגניטיבית?

הטיה קוגניטיבית היא טעות שיטתית בחשיבה, המתרחשת כאשר אנשים מעבדים ומפרשים מידע בעולם הסובב אותם. היא משפיעה על תפיסה, זיכרון, חשיבה, שיפוט והחלטות.

קשה לשלוט
בזה

נמצא אצל
כולם

זה נורמלי

HOW MUCH DOES THE BALL COST

1

OF STUDENTS AT SOME OF THE WORLD'S LEADING UNIVERSITIES GET THE ANSWER...

THE ANSWER IS

ANALYSIS

CONSCIOUS MIND

UNCONSCIOUS MIND

INSTINCT

Play (k)

A large, faint, light gray graphic of a hand with fingers spread is visible in the background, centered on the right side of the slide. The hand is oriented palm-up.

מספר דוגמאות: סוגים שונים של הטיות קוגניטיביות

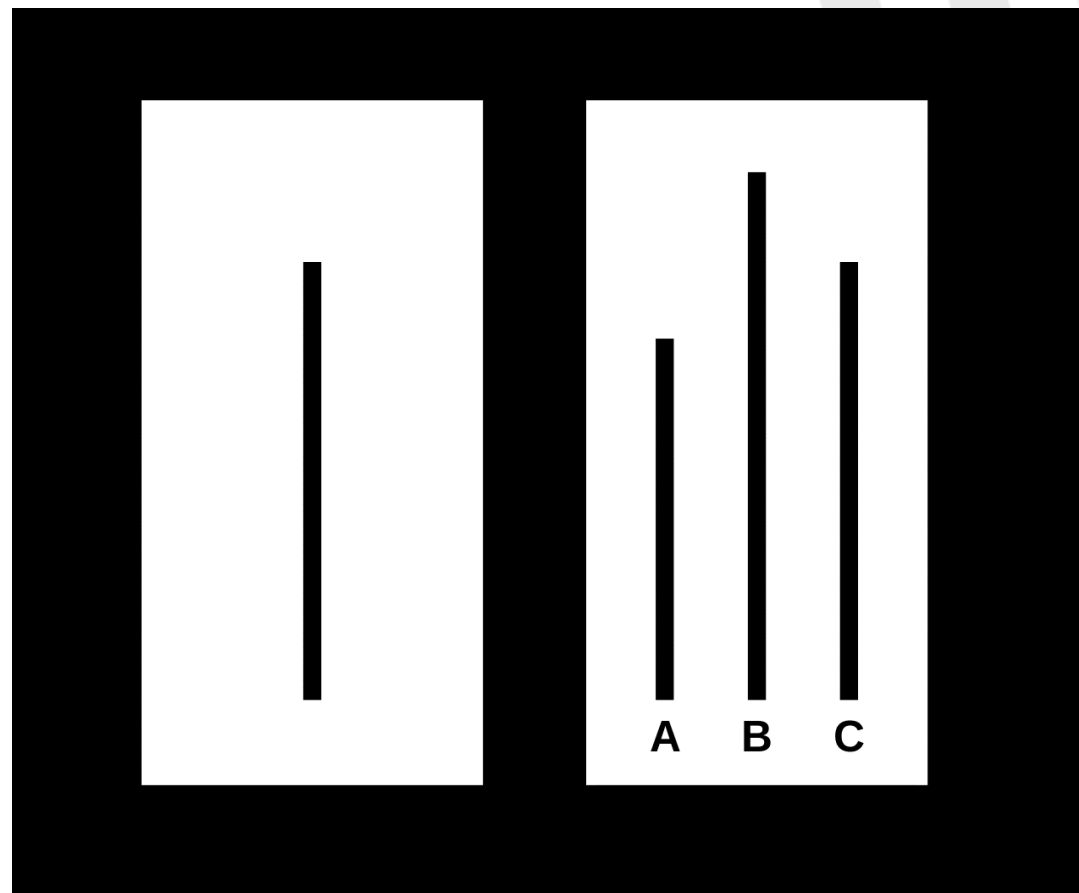
הטיית אישור – Confirmation bias

Attribution bias – הטיית ייחוס

אפקט "עגלת התזמורת" – Bandwagon effect

Fundamental Attribution Error

In-Group Bias

Anchoring Bias

Confirmation Bias

Hindsight Bias

Overconfidence Bias

Sunk Cost Fallacy

Self-Serving Bias

Negativity Bias

Attentional Bias

Halo Effect

חידה

אב ובנו נקלעים לתאונת דרכים קשה והאב נהרג.
מבהילים את הבן לבית החולים במצב קשה.
הניתוח עומד להתחיל. קוראים לד"ר.
לפתע נשמעת קריאה בחדר הניתוח:

**"אוי לא!
לא אוכל לנתח.
זהו בני!"**

שאלה: מי הדוקטור?

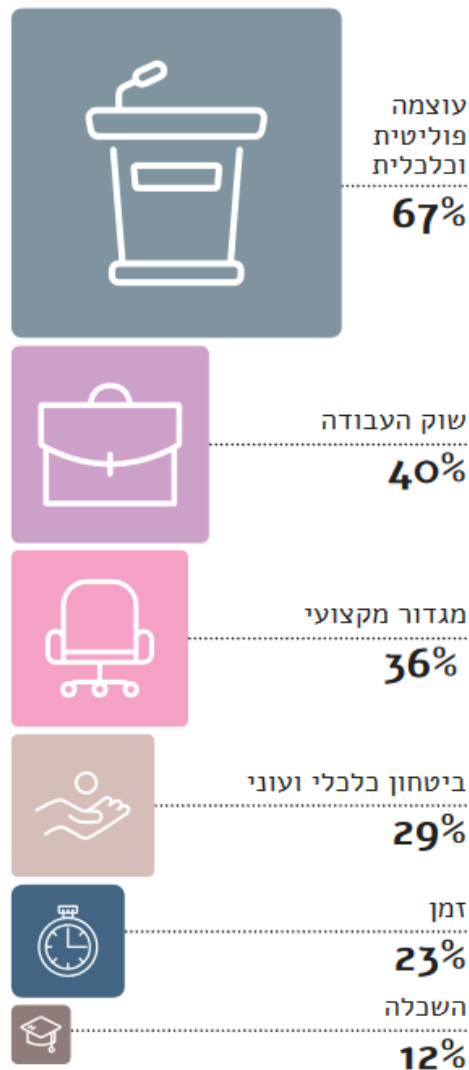
ואיך כל זה קשור אלינו?

עומק האי-שוויון

חישוב עומק האי-שוויון מאפשר לזהות באי-
ביותר ובאיזה תחום הוא הקטן ביותר. ככל ש-
גדול יותר.

אי-שוויון בין
בנים לבנות הוא
תוצאה של
הטיות מגדריות

מדד המגדר אי-שוויון מגדרי בישראל

2020

דוקור מיוחד
השלכות מגדריות
של מגפת
הקורונה

הגר צמרת
חנה הרצוג | נעמי חזן
יוליה בסין | רונה ברייר-גארב | הדס בן אליהו

דוקור הקורונה בשיתוף עם יעל חסון, מרכז אדוה

השכלה ותעסוקה

יותר ויותר נשים רוכשות השכלה גבוהה ואף מרחיבות את תחומי הלימוד. עם זאת, חסמים מבניים ותרבותיים מקשים עליהן לתרגם הישגים אלה לצמצום פערים בשוק העבודה ובזירה הפוליטית והכלכלית.

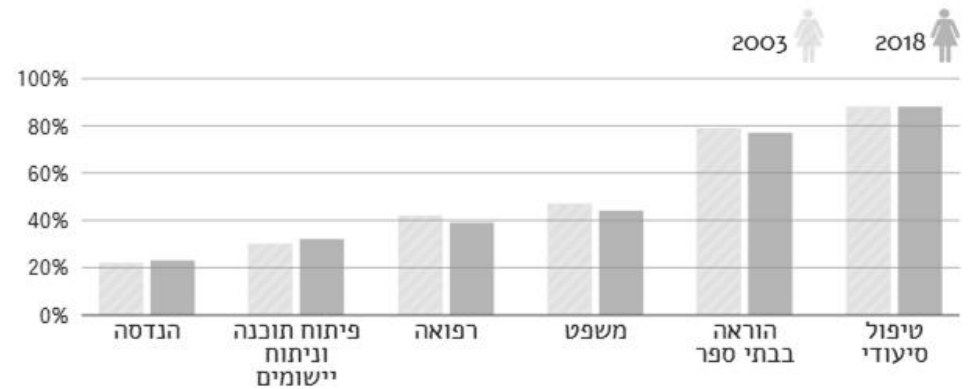
מהנשים צריכות להחליף **תחום לימוד**, כדי שיהיה שוויון מגדרי בהשכלה, ולא תהיה סגרגציה כלל **28.4%**

מהנשים צריכות להחליף **מקצוע**, כדי שיהיה שוויון מגדרי בתעסוקה, ולא תהיה סגרגציה כלל **42.2%**

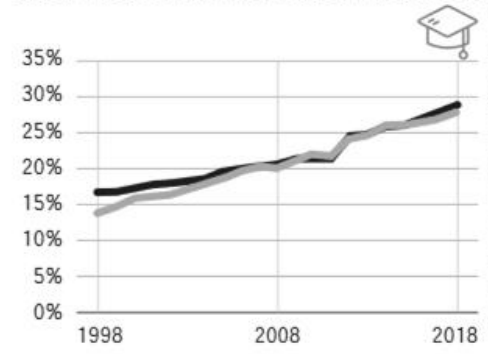

שיעור הנשים במשלחי יד נבחרים

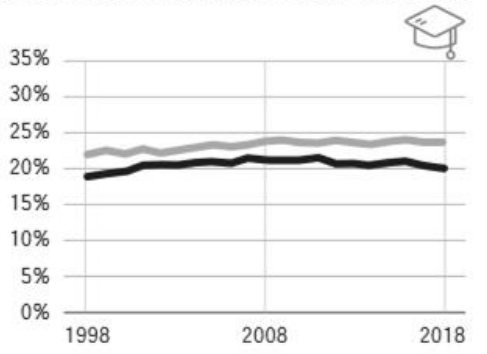
מקור: נתוני למ"ס ועיבודי המחברות

שיעור בוגרי/ות 16 שנות לימוד ומעלה

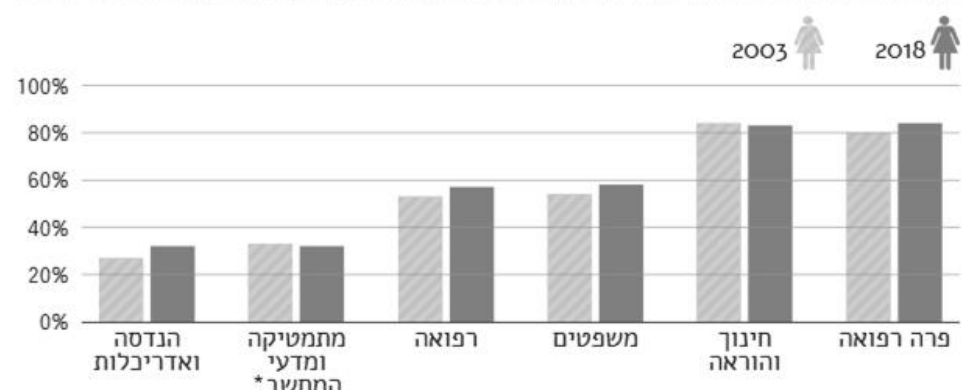

מקור: נתוני למ"ס ועיבודי המחברות

שיעור בוגרי/ות 13-15 שנות לימוד

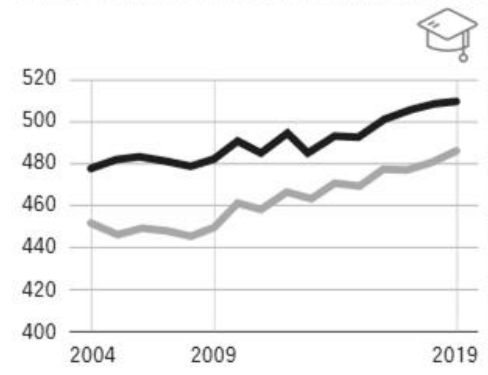
שיעור הסטודנטיות באוניברסיטאות במגמות לימוד שונות תואר ראשון, שני ושלישי

מקור: נתוני למ"ס ועיבודי המחברות

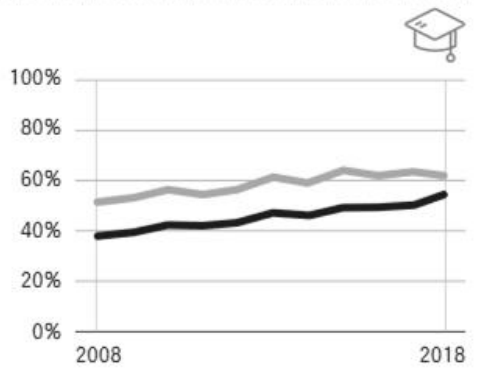
*מתמטיקה, סטטיסטיקה ומדעי המחשב

ציון ממוצע בבחינה הפסיכומטרית

מקור: נתוני מאל"ס ועיבודי המחברות

שיעור הבנות והבנים הזכאים לבגרות*

מקור: נתוני למ"ס ועיבודי המחברות

*מתוך קבוצת הגיל, בהנחה של 50% בנים/בנות בשנתון

השכלה ותעסוקה

יותר ויותר נשים רוכשות השכלה גבוהה ואף מרחיבות את תחומי הלימוד. עם זאת, חסמים מבניים ותרבותיים מקשים עליהן לתרגם הישגים אלה לצמצום פערים בשוק העבודה ובזירה הפוליטית והכלכלית.

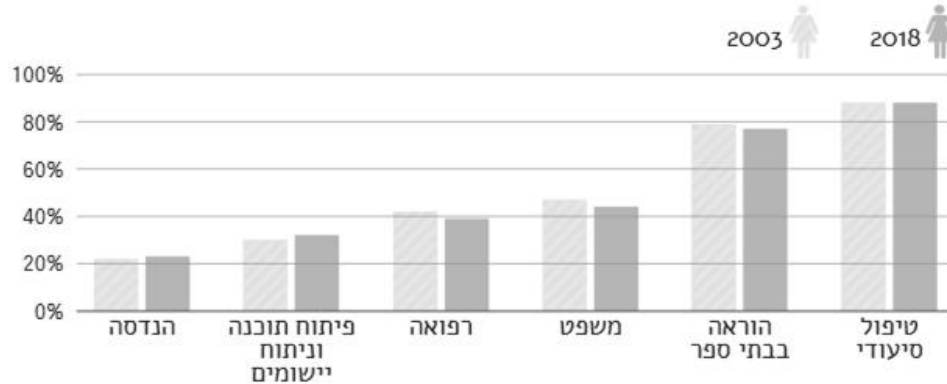
מהנשים צריכות להחליף **תחום לימוד**, כדי שיהיה שוויון מגדרי בהשכלה, ולא תהיה סגרגציה כלל **28.4%**

מהנשים צריכות להחליף **מקצוע**, כדי שיהיה שוויון מגדרי בתעסוקה, ולא תהיה סגרגציה כלל **42.2%**

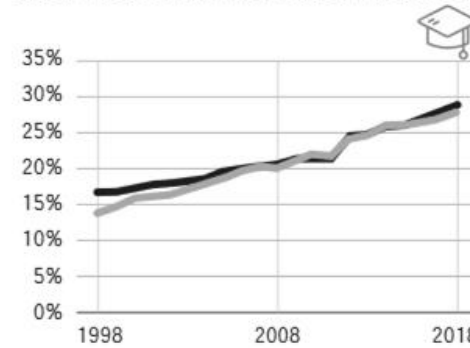

שיעור הנשים במשלחי יד נבחרים

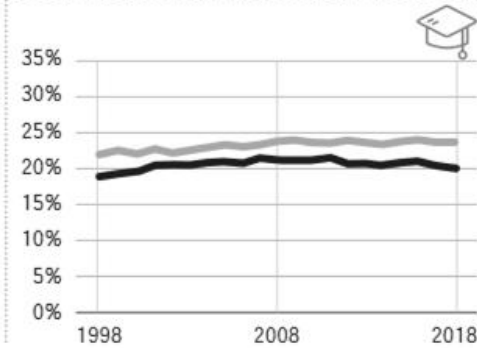
מקור: נתוני מ"ס ועיבודי המחברות

שיעור בוגרי/ות 16 שנות לימוד ומעלה

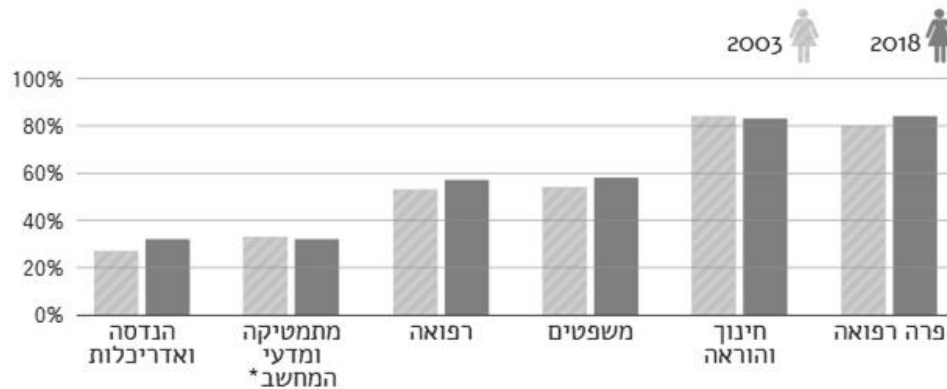

מקור: נתוני מ"ס ועיבודי המחברות

שיעור בוגרי/ות 13-15 שנות לימוד

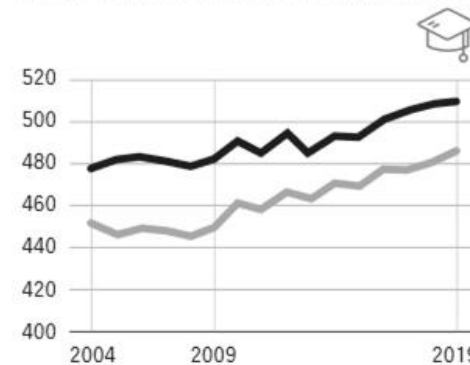
שיעור הסטודנטיות באוניברסיטאות במגמות לימוד שונות תואר ראשון, שני ושלישי

מקור: נתוני מ"ס ועיבודי המחברות

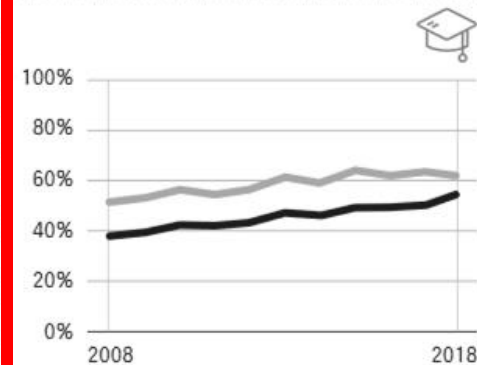
*מתמטיקה, סטטיסטיקה ומדעי המחשב

ציון ממוצע בבחינה הפסיכומטרית

מקור: נתוני מ"ס ועיבודי המחברות

שיעור הבנות והבנים הזכאים לבגרות*

מקור: נתוני מ"ס

*מתוך קבוצת הגיל, בהנחה

השכלה ותעסוקה

יותר ויותר נשים רוכשות השכלה גבוהה ואף מרחיבות את תחומי הלימוד. עם זאת, חסמים מבניים ותרבותיים מקשים עליהן לתרגם הישגים אלה לצמצום פערים בשוק העבודה ובזירה הפוליטית והכלכלית.

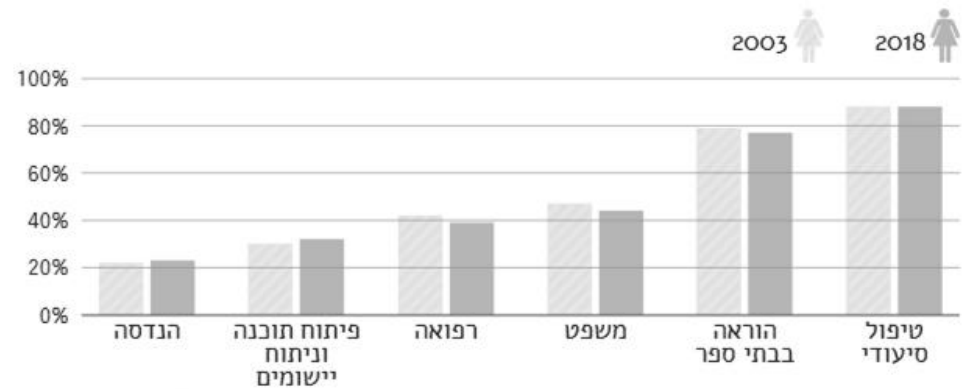
מהנשים צריכות להחליף **תחום לימוד**, כדי שיהיה שוויון מגדרי בהשכלה, ולא תהיה סגרגציה כלל **28.4%**

מהנשים צריכות להחליף **מקצוע**, כדי שיהיה שוויון מגדרי בתעסוקה, ולא תהיה סגרגציה כלל **42.2%**

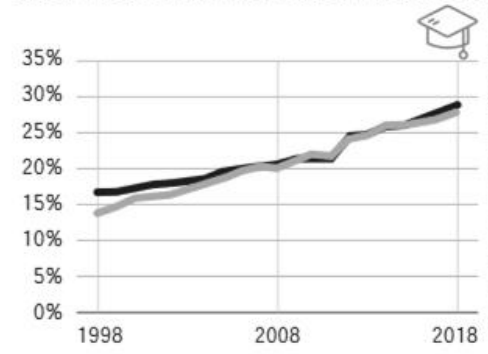

שיעור הנשים במשלחי יד נבחרים

מקור: נתוני למ"ס ועיבודי המחברות

שיעור בוגרי/ות 16 שנות לימוד ומעלה

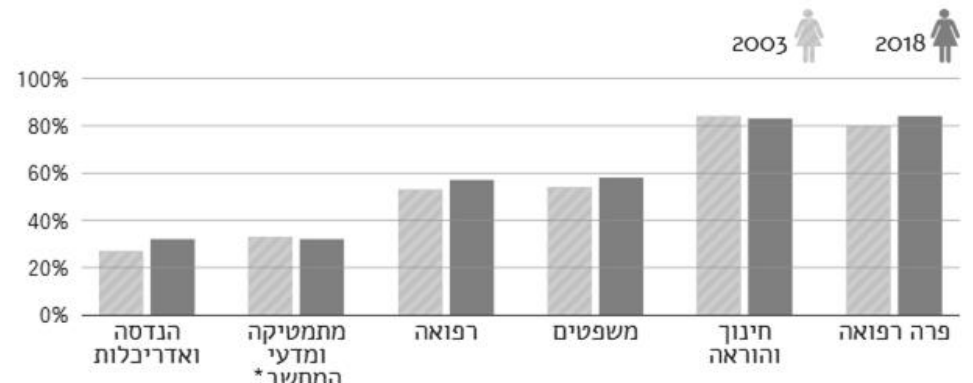
מקור: נתוני למ"ס ועיבודי המחברות

שיעור הנשים/ות 15-13 שנים

עד כמה המבחנים אובייקטיביים?

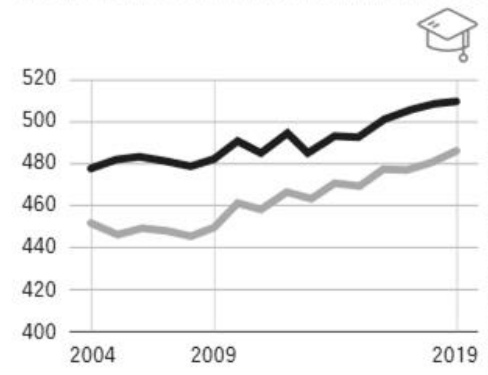
שיעור הסטודנטיות באוניברסיטאות במגמות לימוד שונות תואר ראשון, שני ושלישי

מקור: נתוני למ"ס ועיבודי המחברות

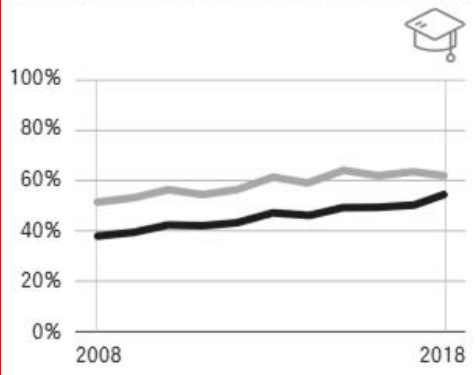
*מתמטיקה, סטטיסטיקה ומדעי המחשב

ציון ממוצע בבחינה הפסיכומטרית

מקור: נתוני מאל"ס

שיעור הבנות והבנים הזכאים לבגרות*

מקור: נתוני למ"ס ועיבודי המחברות

*מתוך קבוצת הגיל, בהנחה של 50% בנים/בנות בשנתון

הטיות מגדריות
באקדמיה
ובמדע....

פרופסורים
לעומת הגברים

אבל רק חמישית מהפרופסורים הן נשים

שיעור הסטודנטיות באוניברסיטאות במגמות לימוד שונות
תואר ראשון, שני ושלישי

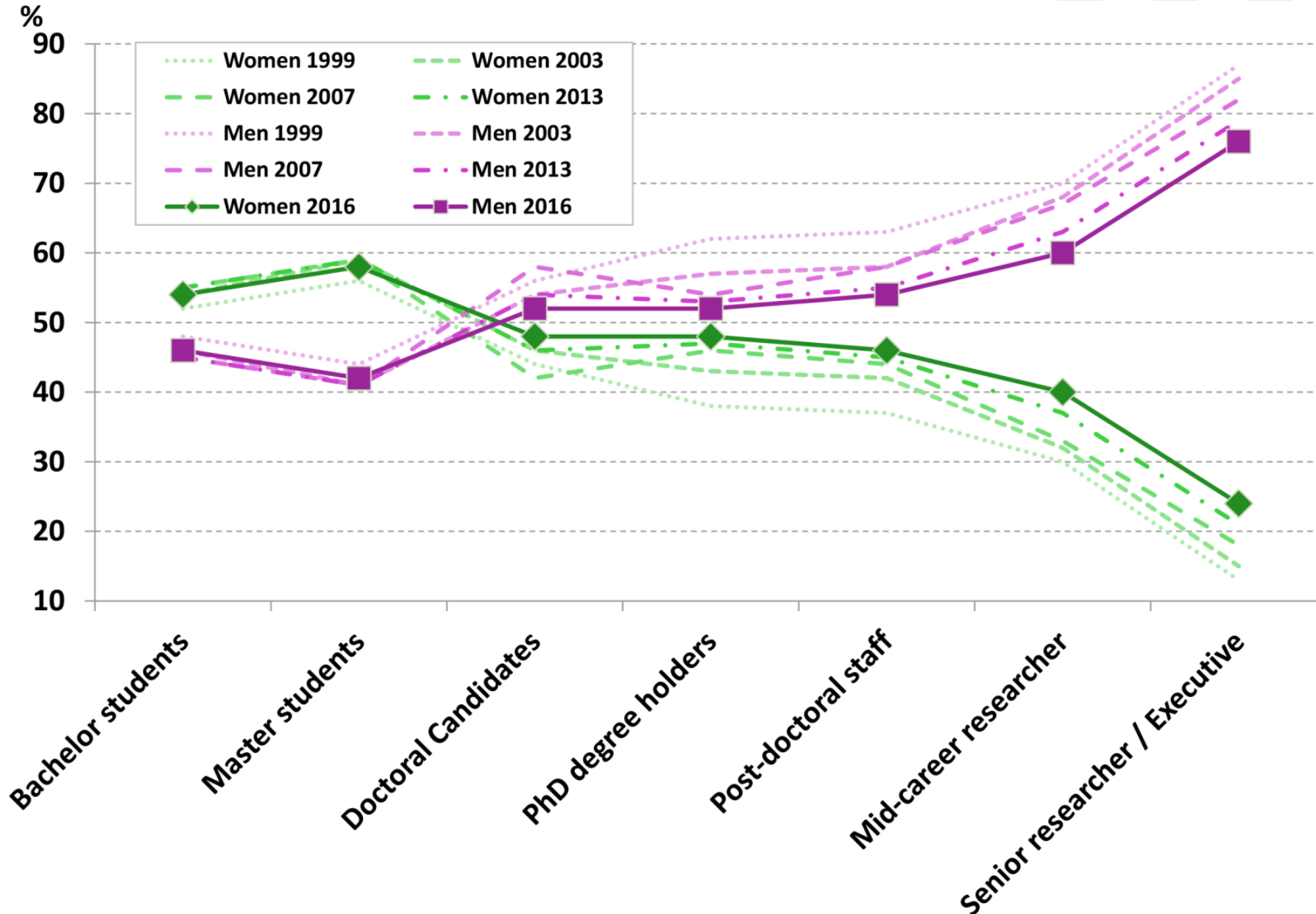
דבשת? אני?...
מה פתאום!?!...

ים הן נשים

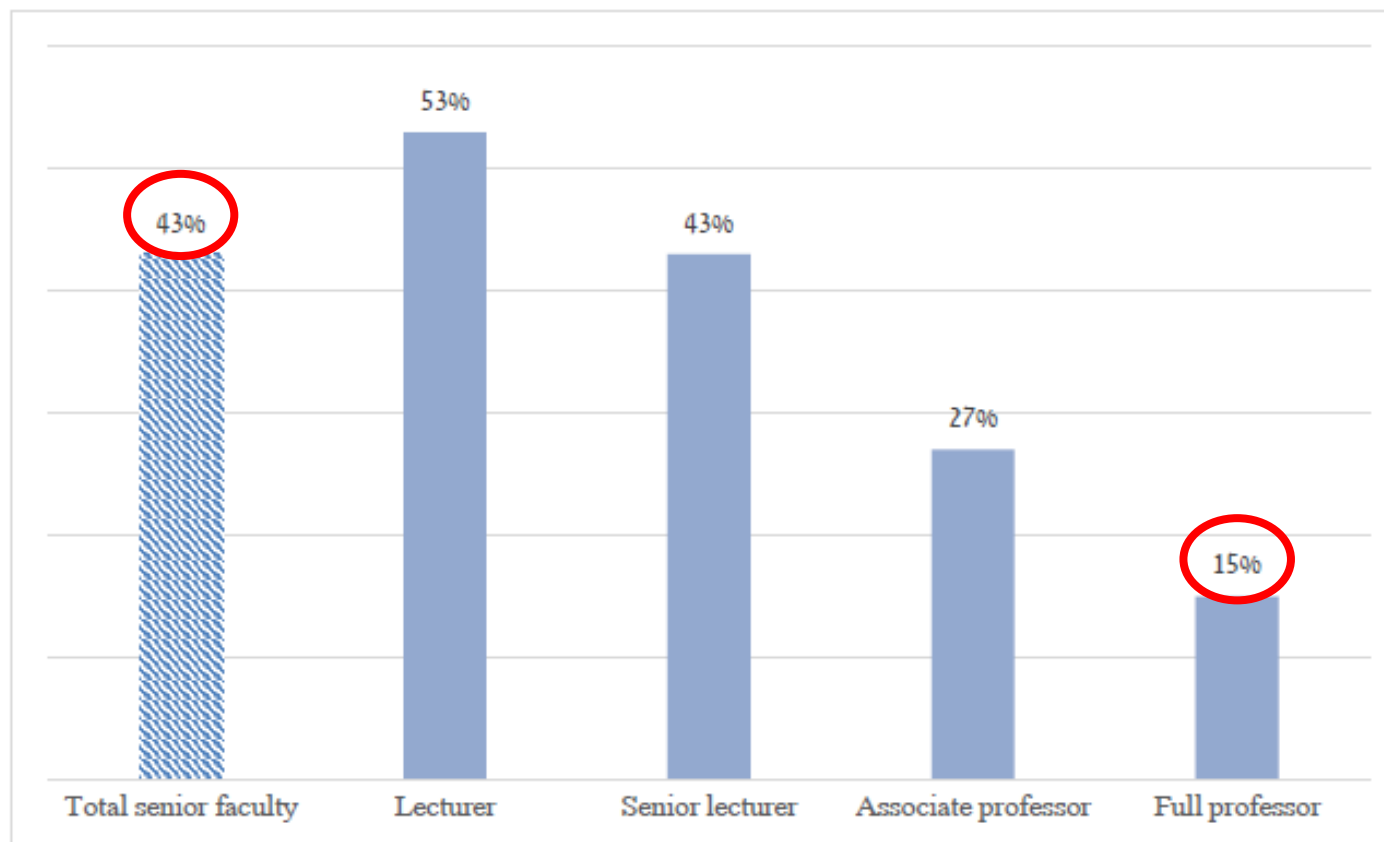

Figure 1. Proportion (%) of men and women in a typical academic career, students and academic staff, EU-28, 1999-2016 | Source: She Figures 2018 and 2015

Source:
<https://euraxess.ec.europa.eu/worldwide/south-korea/status-update-gender-equality-research-careers-europe-she-figures-2018>

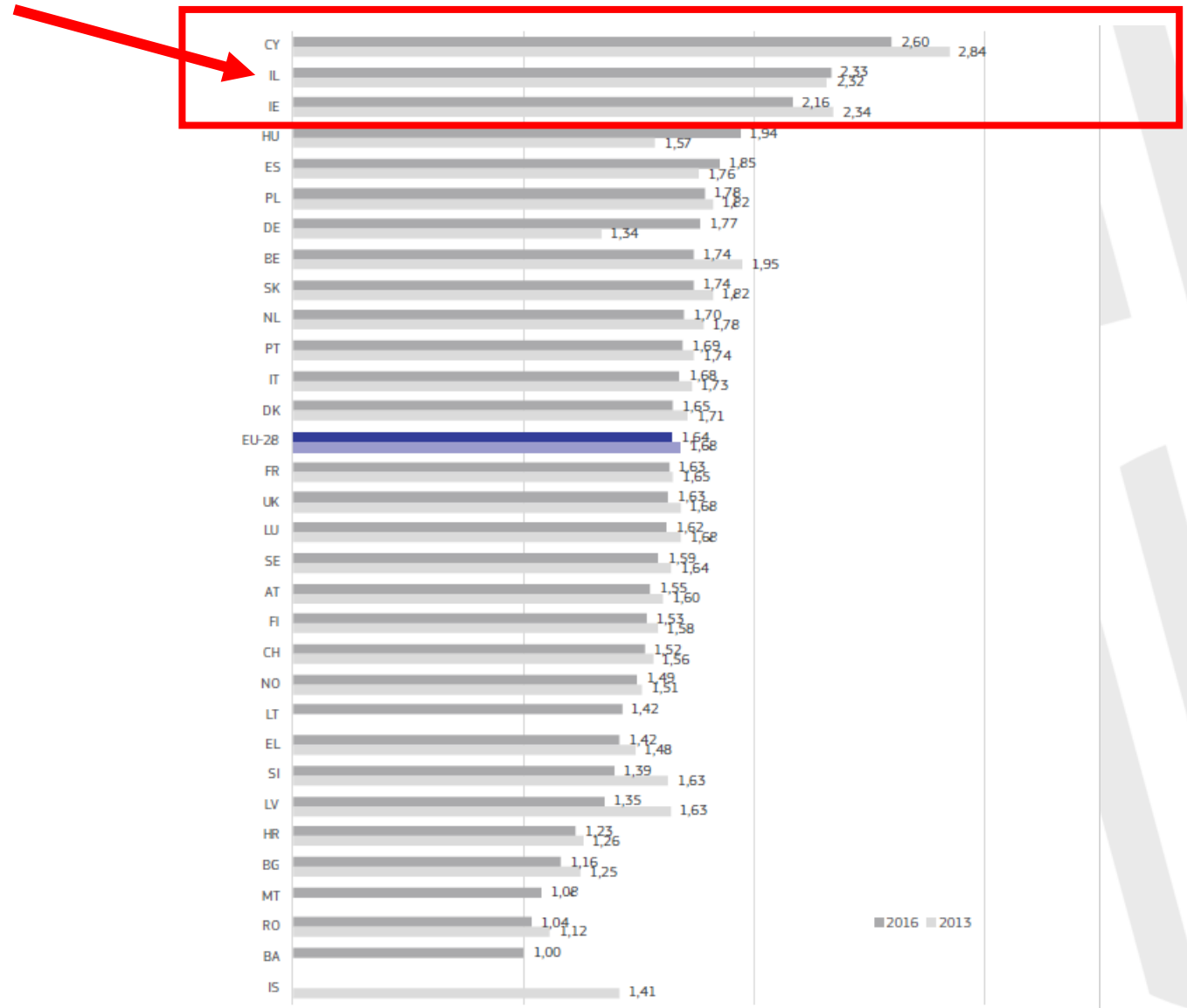
Chart 8: Percentage of women in senior faculty positions (FTEs) at publicly funded academic colleges, by rank, (2014/15)

*Michal Lerer, M., Avgar, I. and Tal-Sapiro, O. (2018), *Representation of Women in the Israeli Academia – Compilation of Data – Submitted to the Committee on the Status of Women and Gender Equality*, The Knesset Research and Information Center, Jerusalem.
<https://main.knesset.gov.il/EN/activity/mmm/me040618.pdf>

GCI - 2013-2016 "מדד תקרת הזכוכית"

אז מה עושים.ות?

שילוב חשיבה ורגישות מגדרית בהוראה

- הדרך האפקטיבית לצמצום הטיות מגדריות היא העלאת המודעות דרך שיח פתוח.
- א.נשי חינוך הם/הן סוכני/ות שינוי מרכזיים/ות בתהליך זה. בפרט העוסקים/ות בהכשרת מורים/ות.
- שילוב פשוט של התבוננות וחשיבה מגדרית בכל תהליכי ההוראה והלמידה, גם בתחומי דעת שלכאורה אינם קשורים למגדר.

כלים ומקורות מידע

• קשת הטמעת חשיבה מגדרית בקורסים במכללה

• אתר חינוך לעדשה מגדרית – יח' פורשים כנף

• מומחי/ות ידע במכללה

• נקודת מבט אישית רפלקטיבית

ועוד שלל אתרים ומקורות מידע זמינים ברשת!

ממדי הטמעת חשיבה מגדרית בקורסים במכללה

אתר חינוך לעדשה מגדרית

https://www.beitberl.ac.il/academic/faculties/education/porsim_kanaf/gender

A graphic with a green border. On the left is a large black female symbol (a circle with a vertical line and a horizontal line ending in a hook). To its right is a black arrow pointing right. The background is white with several small colored squares (orange, yellow, blue, red, purple, green) and thin vertical lines. On the right side, there is Hebrew text.

חינוך לעדשה מגדרית
פעילויות לפיתוח רגישות והוגנות מגדרית
בהכשרת עובדי ועובדות חינוך בהכשרה
ובשלב הכניסה להוראה

שם מורה	שם שיעור
שרון שקרון גיא	דמוקרטיה וצדק חברתי ומגדרי- מרח"ב
	מגדר כלכלה וגלובליזציה
אמדורסקי איתי	היבטים מגדריים בחינוך ובהוראה
ד"ר ארדריך לורן	היבטים מגדריים בחינוך ובהוראה
ד"ר סדי-נקר מירב	דמוקרטיה וצדק חברתי ומגדרי- מרח"ב
ד"ר היישריק-עמוסי מיכל	דמוקרטיה וצדק חברתי ומגדרי- מרח"ב
ד"ר ארדריך לורן	חינוך, חב"פ ומגדר- משולב
ד"ר לבנון מאיה	חינוך, חב"פ ומגדר

שם מורה	שם שיעור	שם שיעור
	ד"ר גינזבורג רותי	מחקר חזותי ומגדר
	_מורה יפורסם	חינוך מיני והבדלי מגדר
	נשים ופיתוח באפריקה	סוגיות במגדר - היבטים חברתיים וגלובליים
ד"ר שימקין טלי	עבריינות נשים	סוגיות במגדר : היבטיים מקומיים וגלובליים
ד"ר שימקין טלי	עבריינות נשים	חינוך, חב"פ ומגדר
ד"ר שימקין טלי	עבריינות נשים	
ד"ר חיימוב אילי רונית	נשים ונערות במצוקה	
ד"ר כהן עדיאל	נשים במקרא-קריאה ספרותית ופמיניסטית- אסינכרוני	
ד"ר שימקין טלי	עבריינות נשים	
ד"ר שימקין טלי	עבריינות נשים	
ד"ר הדר דוד	ספרות נשים - היברידי	
ד"ר בלבן יעל	ספרות נשים - היברידי	
ד"ר בלבן יעל	ספרות נשים - היברידי	

נקודת המבט האישיית רפלקטיבית

<https://youtu.be/F4858IHgdyk>

https://www.beitberl.ac.il/academic/faculties/education/porsim_kanaf/gender/activities/documents/unit-03-1.pdf

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 Research & Innovation Programme under Grant Agreement no. 787177.

דיון בקבוצות - 15 דק'

- איך ההטיה המגדרית באה לידי ביטוי בעבודתי כמורה/מרצה ואיך אני יכול/ה לקדם חשיבה מגדרית-שוויונית בכיתה?
- לשתף רעיונות בפדלט:

<https://padlet.com/inbalbar21/dlcjiq8wi86w9d2g>

CH
AN
GE!

מוזמנות ומוזמנים להתייעץ איתנו ולהוסיף רעיונות!

www.change-h2020.eu

ד"ר חנה חימי: hanah@beitberl.ac.il

ד"ר רימונה כהן: [rimona@gmail.com](mailto:rिमona@gmail.com)

מיה אשכנזי: maya.ashkenazi@beitberl.ac.il

universidade de aveiro
theoria poiesis praxis

NATIONAL INSTITUTE OF BIOLOGY

המכללה האקדמית בית ברל
الكلية الأكاديمية بيت بيرل
Beit Berl College

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 Research & Innovation Programme under Grant Agreement no. 787177.